

калейдоскоп : курс лекцій / под общ. ред. д-ра экон. наук М. М. Мальшевой. – М. : Academia, 2002. – С. 271.

7. Максименко Н. В. Гендерна рівність: проблеми становлення та дотримання / Н. В. Максименко // Форум права. – 2011. – С. 551. 8. Смоляр Л. О. Минуле заради майбутнього. Жіночий рух Наддніпрянської України другої половини XIX – поч. XX: сторінки історії. – Одеса, 1998. – С. 48.

9. Маланчук-Рибак О. Жіночий рух на західноукраїнських землях (кінець XIX – 30-і роки XX століття) // В кн. : Жіночі студії в Україні: Жінка в історії та сьогодні. Монографія / За заг. ред. Л. О. Смоляр. – Одеса, 1999. – С. 110.

Ильто Г. Гендерная политика и гендерные преобразования в Украине

Гендерная политика является не просто отдельным направлением государственной политики, а интегрирующим компонентом всех составных направлений политики государства, учитывая ее влияние на представителей разного пола.

Ключевые слова: гендерная политика, гендерные превращения, гендерный подход.

Ito G. Gender Policy and gender transformations in Ukraine

The problem of gender policy and gender transformations in Ukraine integrating a specific features, interests of men and women as equal in rights are disclosed in the article.

Keywords: gender policy, gender transformations, gender approach.

Надійшла до редколегії 28.02.2013 р.

УДК:314.743(477):339.727.22

Є. В. Ковач

Бердянський державний педагогічний університет

ШЛЯХИ ЗАЛУЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ ДО ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

В статті окреслено основні можливості залучення української діаспори США до інвестиційних процесів в Україні. Детально аналізуються фінансові, управлінські та технологічні можливості діаспори з точки зору економічних інтересів України, лобіювання представниками діаспори найбільш важливих економічних і політичних рішень у парламентах західних країн та міжнародних організаціях. Окремо автор визначає необхідні кроки, які необхідно здійснити державі походження діаспори з метою залучення капіталу її представників, що може стати можливим після проведення ряду заходів на загальнодержавному рівні. Автор звертає увагу на необхідність вирішення питання про прийняття закону, що надає право на одержання подвійного громадянства тим представникам української діаспори, які здійснюють інвестування, працюють в реальному секторі економіки, займаються бізнесом та благодійністю. Це змінило б їхній політичний статус, надало право безвізового в'їзду в Україну і можливість користування на її території національним режимом цивільних правовідносин. Не менш важливим, на думку автора, є питання про відновлення прав власності етнічних українців на націоналізоване майно. Реалізація вказаних заходів зробила б великий психологічний вплив на українську діаспору і сприяла б у її сфері позитивному ставленню до інвестування капіталу в економіку України. У свою чергу, в законодавчій сфері необхідно підтвердити гарантії приватної власності і створити механізм її правового захисту, забезпечити стабільність правового режиму інвестиційного процесу.

Ключові слова: структурна перебудова, іноземні інвестиції, інвестиційна активність, іноземний капітал, двостороннє економічне співробітництво.

В умовах структурної перебудови економіки України гострою проблемою є потреба у великих іноземних інвестиціях. У більшості розвинутих країн (США, Канада, Німеччина, Франція, Великобританія) каталізатором інвестиційної активності став саме іноземний капітал. Останніми роками ця тенденція особливо характерна для економіки країн Південно-Східної Азії. Обсяг іноземних інвестицій у ці відносно невеликі країни на початку 90-х років перевищував 20 млрд. доларів США. Успіхи економіки Китаю і Південної Кореї насамперед обумовлені значними іноземними інвестиціями. З огляду на досвід трансформації економіки саме цих країн важливе значення має залучення ділових та фінансових кіл української діаспори до інвестиційного процесу в Україні.

Однак, окремі аспекти проблеми стосовно ролі та місця української діаспори у США у процесі розвитку двостороннього економічного співробітництва частково розкриті у дослідженнях, котрі стосуються історичного розвитку діаспори в цілому. Безпосередньо співпраці української влади й громадськості з діаспорою США присвячено ряд розвідок А. Гуменюк [3] та М. Знаменської [4]. Більш детально економічні відносини в сфері інвестицій розглядають у своїх працях Федоренко Ф. Г. [9] та Федоренко С. В. [10]. Проте, саме останній напрям діяльності української діаспори в США залишається висвітленим у літературі не достатньо повно, відтак потребує детального дослідження.

Метою даної статті є окреслити основне поле інвестиційної діяльності української діаспори США та території України, пріоритетні шляхи розвитку. Відтак, автор окреслив наступні завдання: оцінити фінансові можливості української діаспори з погляду економічних інтересів України, визначити можливості управлінського та технологічного потенціалу представників української діаспори в США, лобіювання ними найбільш важливих економічних і політичних рішень у парламентах західних країн та міжнародних організаціях.

Розглядаючи питання економічної співпраці з діаспорою в практичному аспекті, можна говорити про залучення в економіку України капіталу та інтелектуальних здібностей приблизно 5-6 млн. українських співвітчизників, що проживають в Америці, Західній Європі й Австралії. Вирішальна роль серед них належить представникам діаспори перших трьох хвиль еміграції та їх спадкоємцям. Економічно і фінансово це найбільш заможна частина діаспори, оскільки її представники та їхні спадкоємці зуміли впровадитися в солідні фінансово-промислові структури за кордоном або створити власні досить потужні виробничо-комерційні підприємства, банки, кооперативи тощо [1].

Оцінка фінансових можливостей української діаспори з погляду економічних інтересів України загальмована через вкрай закритий характер статистичних даних. За інформацією глобальної мережі Інтернет, у число мільйонерів світового рівня входять за межами України приблизно 150 осіб українського походження. Серед них Олексій Воскобійник, виходець з України, визнаний у 1998 році в США бізнесменом року [2, с. 16]. Українських мільярдерів і мультимільярдерів – типу Рокфеллери, Тиссеніві, Меллоні – немає. Потенційних індивідуальних власників великих вільних капіталів, порівняних з потребами фінансування значних інвестиційних проектів в Україні (за даними фахівців [3, с. 76], загальна сума необхідних іноземних інвестицій в українську економіку становить близько 40 млрд. доларів США), також немає.

Але носіями навичок сучасного менеджменту і маркетингу в умовах ринкової економіки, власниками досить значних капіталів є велика кількість етнічних українців, які працюють у відомих та маловідомих фірмах, володіють великими і середніми приватними підприємствами, банками, страховими компаніями.

У США, Канаді, Бразилії, Аргентині, Англії та Німеччині діє майже 40 об'єднань українських бізнесменів, експортно-імпортних і транспортних фірм, спеціальних фондів, які, за попередніми даними, мають схильність до безпосереднього співробітництва з Україною.

Серед них: Союз українських купців і промисловців (у Чикаго, Нью-Йорку, Філадельфії, Детройті та в інших містах США); Федерація українських канадських бізнесменів (Торонто); Клуб українських бізнесменів у Бразилії (Курітіба); Союз українських купців, промисловців і підприємців Аргентини (у Буенос-Айресі); Українська експортно-імпортна компанія «Європа» (в Едмонтоні); Українська фірма Karpaty Electronics&Parcels (Торонто); Фонд «Поміч Україні» (Торонто).

У США та Канаді діє 28 українських ощадно-кредитних банків і страхових компаній. Серед них [4, с. 68]: Український народний союз (США та Канада); Український братський союз (США та Канада); Перший український федеральний ощадний банк «Певність» (Чикаго); Український федеральний кредитний кооператив «Самопоміч» (США, Нью-Йорк); Український ощадний банк у Філадельфії; Український федеральний банк «Тризуб» (Нью-Йорк); Українська кредитна спілка (м. Баунд-Брук, штат Нью-Джерсі).

Українські посередницькі кооперативи та їхні філії. Кооперативний рух серед українців за кордоном набув широкого розповсюдження від самого початку української еміграції. Він користується авторитетом у ділових колах країн поселення. Відомо 47 кооперативних утворень у США, Канаді, Аргентині, Англії.

Серед них [5, с. 101-102]: Перший український кооператив у Канаді «Калина» (м. Вінніпег); Українська спілка з обмеженою відповідальністю «Поділля» (м. Мідлтон); Український кооператив «Нова фортуна» (Лондон).

В США діє 40 українських кооперативів у містах Буффало, Чикаго, Джерсі, Лос-Анджелес, Міннеаполіс, Нью-Йорк, Філадельфія, Рочестер, Детройт, Вашингтон, Балтімор та інших містах.

Інженерно-технічні та наукові координаційні центри української діаспори [6, с. 202]. Всього їх 6-7. Діють у США, в Канаді, Німеччині. Найбільш відомі з них: Товариство українських інженерів Америки; Український технічно-господарський інститут у Мюнхені.

Якщо приблизна чисельність української діаспори в Америці, Західній Європі і Австралії становить 5 млн., то, згідно з польським досвідом, інвестиції можуть становити 500 млн. доларів США, а за «китайськими» розрахунками – 5 млрд. доларів США. Звичайно, наведені розрахунки мають характер припущень, які потребують уточнення шляхом подальших досліджень і апробації.

Крім фінансового потенціалу української діаспори, важливе значення має технологічний і управлінський потенціал. Стосовно її технологічних ресурсів найбільш корисними є унікальні знання і досвід роботи в сучасних західних компаніях, особливо в технологічно передових галузях, а також у фундаментальній науці, сфері прикладних науково-дослідних та проектно-конструкторських розробок.

Співробітництво західних середніх і малих підприємств українського походження з

їх колегами на історичній батьківщині може компенсувати недолік у них знань і досвіду у сфері менеджменту і маркетингу, допомогти їм оволодіти механізмами входження у вільний ринок, опанувати основи і закони ринкової економіки.

Крім того, багато представників української діаспори займають досить високі посади в структурах, сфері бізнесу та фінансів. Це важливо як само собою, так і для формування доброзичливого ставлення за кордоном до України серед урядових структур, представників ділової спільноти та фінансово-банківської сфери.

Ще один важливий напрямок можливого використання потенціалу української діаспори – організація лобювання найбільш важливих економічних і політичних рішень у парламентах західних країн та міжнародних організаціях.

Провідниками його можуть стати відомі суспільні і політичні діячі Заходу – представники української діаспори.

Залучення капіталу української діаспори може стати реальним після проведення ряду заходів на загальнодержавному рівні: створення відповідних організаційних структур, широкої інформаційної підтримки, проведення ділових самітів, створення інформаційної бази даних інвестиційно-привабливих підприємств і проєктів в Україні, надання державних гарантій безпеки інвестицій, організації ознайомлюючих поїздок бізнесменів діаспори на виробничі підприємства промисловості і сільського господарства, повернення частини об'єктів сімейної власності і архівів їх спадкоємцям з діаспори.

Варто вирішити питання про прийняття закону, що надає право на одержання подвійного громадянства тим представникам української діаспори, які здійснюють інвестування, працюють в реальному секторі економіки, займаються бізнесом та благодійністю. Це змінило б їхній політичний статус, надало право безвізового в'їзду в Україну і можливість користування на її території національним режимом цивільних правовідносин (у сфері відносин власності, підприємницької діяльності пересування, побуту тощо).

Особливе значення має питання про відновлення прав власності етнічних українців на націоналізоване майно. Реалізація вказаних заходів зробила б великий психологічний вплив на українську діаспору і сприяла б у її сфері позитивному ставленню до інвестування капіталу в економіку України. Зараз до нас іде капітал в основному останньої хвилі еміграції, часто спекулятивного характеру [7].

Причина того, що більшість серйозних і солідних закордонних підприємців, у тому числі з діаспори, не квапляться інвестувати кошти в економіку України, – це існуюча політична, правова, економічна нестабільність. До інших негативних факторів належать: глибока криза, наслідком якої є звуження виробництва і різке скорочення усіх видів внутрішніх інвестицій; загострення соціальних і національних проблем; проблеми в правовому, організаційному й інформаційному забезпеченні іноземних інвестицій.

У законодавчій сфері потрібно підтвердити гарантії приватної власності і створити механізм її правового захисту, забезпечити стабільність правового режиму інвестиційного процесу. Цю роботу необхідно почати з створення нових організацій – Міжнародного агентства із страхування іноземних інвестицій в Україні від некомерційних ризиків, Державної інвестиційної корпорації, Національного банку реконструкції та розвитку, діяльність яких може створити відповідні умови для стабільного залучення і реальної захищеності іноземних капіталів (в тому числі інвестицій діаспори).

Важливе значення має прийняття закону про землю і землекористування. Сьогодні українське законодавство визнає право приватної власності на землю тільки для українських громадян і підприємств – іноземні громадяни та підприємства не мають права власності на землю. Земля, згідно з діючими законами, може передаватися нерезидентам України у користування лише на умовах тимчасового користування. Прийняття закону про право власності на землю іноземних інвесторів на взаємовигідних для держави і підприємця умовах значно поліпшило б інвестиційний клімат.

У зв'язку з проблемою державних гарантій приватної власності логічно постає питання про відновлення прав власності етнічних українців – власників націоналізованого майна (поки хоча б концептуально, не вдаючись до конкретних форм і механізмів повернення). Прецеденти успішного вирішення цього непростого питання дає нам досвід Болгарії, Чехії, Латвії, Естонії.

Реальним є повернення спадкоємцям авторських прав і прав на винаходи, юридичне повернення фірмових знаків і логотипів (як, наприклад, це зробили в Росії, повернувши спадкоємцям виробників смирновської горілки право на торгову марку).

Успіх політики залучення капіталів діаспори залежить і від формування відповідних фінансово-економічних структур на основі українських зв'язків, які ж до того можуть зміцнити як і економічне, так і політичне становище наших співвітчизників у ближньому і далекому зарубіжжі. Необхідно створити дієздатну інфраструктуру для здійснення

торгових, фінансових виробничих зв'язків між банками і малими підприємствами України з їх колегами – закордонними підприємцями українського походження.

Елементами її можуть стати спільні страхові і гарантійні компанії, інвестиційні фонди чи агентства з приватизації й операцій з нерухомістю, торгові компанії, банки, регіональні центри, що надають консультаційну, юридичну й інформаційну допомогу підприємцям, зважаючи на те, що ці структури можуть мати регіональні центри і розгалужену мережу філій як в Україні, так і за кордоном.

На першому етапі доцільно було б створити спільну з діловими колами діаспори фінансово-економічну структуру, до складу якої повинні входити:

1) Страхова компанія, можливо, у рамках чи за участю Міжнародного агентства з страхування іноземних інвестицій в Україні від некомерційних ризиків.

2) Інвестиційні фонди в країнах компактного проживання діаспори, які будуть акумулювати кошти українців за кордоном з метою придбання цінних паперів, що випускаються в Україні для участі в приватизації підприємств. Це – канал портфельних інвестицій діаспори в Україну.

3) Міжнародний інвестиційно-комерційний банк для залучення інвестицій обслуговування діяльності підприємств, створених за участю інвестиційних капіталів українського зарубіжжя.

Підтримка державою цих заходів може виражатися як у пайовій участі у власності цих структур, так і наданні їм податкових пільг.

Створена в такому вигляді система може служити основою для подальшого залучення іноземних інвестицій в розвиток малого бізнесу в Україні, а також для інвестування українськими підприємствами капіталів у підприємства співвітчизників за кордоном.

Прийняті останнім часом в Україні нормативні документи передбачають широкий комплекс заходів, покликаних зміцнити мале підприємництво [8, с. 155]. У світлі цих заходів з метою стимулювання залучення капіталу української підприємницької діаспори в малий бізнес відповідним державним структурам, підпорядкованим Кабінету Міністрів України, представляється доцільним рекомендувати наступні заходи:

- створити сучасну систему інформаційного забезпечення залучення капіталів діаспори шляхом організації міжнародних науково-практичних конференцій, симпозіумів, нарад, з'їздів співвітчизників, інвестиційних конкурсів, аукціонів, щомісячного видання інформаційних бюлетенів, каталогів та аналітичних матеріалів для інвесторів;

- законодавчо забезпечити гарантії цільового використання і безпеки стосовно інвестиційних надходжень іноземних капіталів (виступити гарантом для комерційних банків та інших фінансово-кредитних установ з кредитів, виданих малим підприємствам з іноземними інвестиціями діаспори);

- створити програму фінансування і пільгового кредитування найбільш перспективних інвестиційних проектів за участю капіталів діаспори в пріоритетних напрямках;

- поширити на малі підприємства за участю капіталів української діаспори спрощений порядок реєстрації;

- звільнити від оподаткування прибуток від експортного виробництва і прибуток, що спрямовується на погашення інвестиційного кредиту. Він повинен обкладатися податками на пільгових умовах (величина прибутку і податок на нього визначаються, виходячи з базового курсу гривні до американського долара, тобто за курсом, що існував на момент одержання кредиту, скорегованого на індекс цін товарів, реалізованих на внутрішньому ринку) чи взагалі не обкладатися податком [9, с. 112];

- надати малим підприємствам пріоритетної сфери, створеної за участю капіталів діаспори, можливість прискореної амортизації основних засобів;

- створити в Інтернеті інформаційну веб-сторінку, яка б містила базу даних привабливих об'єктів інвестування в Україні;

- розвивати систему державного страхування кредитів, наданих малому бізнесу за участю закордонного українського капіталу в пріоритетних сферах, з метою подолання стриманості комерційних банків стосовно цього виду кредитів. Для забезпечення необхідного рівня страхового захисту дозволити таким малим підприємствам відносити страхові внески із страхування різних аспектів їхньої діяльності на собівартість продукції (у даний час оплата страхових полісів підприємствами й організаціями здійснюється, виходячи з чистого прибутку після сплати податків) [10, с. 30].

Усі вищевикладені пропозиції та рекомендації у випадку їхнього комплексного застосування здатні дати могутній імпульс припливу капіталів діаспори в економіку України.

Відтак, можна зробити наступні висновки:

1) розробляючи і забезпечуючи реалізацію політики залучення капіталів української

підприємницької діаспори в економіку і малий бізнес України, потрібно враховувати і передбачати, що основна практична робота з підтримки цієї політики ляже на плечі регіональних і місцевих органів влади.

2) економічна основа для цього закладається перерахуванням основних податків малих підприємств у місцеві бюджети і регіональні фонди підтримки підприємництва.

3) у рамках наявних фінансових можливостей і своїх повноважень місцеві органи влади можуть надавати малому бізнесу додаткові пільги, зокрема в оподаткуванні, передбачаючи їх у регіональних програмах підтримки підприємництва.

4) широкі права регіонів дозволяють застосовувати заходи державної підтримки малого бізнесу, виходячи з місцевих умов і особливостей соціально-економічного розвитку регіону. Світовий досвід свідчить, що сформовані місцевою владою власні структури підтримки малого бізнесу функціонують найбільш ефективно, зміцнюючи партнерські відносини з приватними організаціями, які представляють інтереси малих підприємств, у тому числі створених за участю капіталів української діаспори.

У даний час організація залучення ресурсів діаспори на історичній батьківщині, а також питання підтримки закордонних співвітчизників не знаходить необхідної підтримки серед владних структур України. Осторонь інвестиційних питань стоять поки що і провідні громадські організації – Світовий конгрес українців (США, Нью-Йорк, президент Євген Чолій) та Українська всесвітня координаційна рада (Київ, голова Дмитро Павличко).

5) доцільним було б створення постійно діючого комітету з питань економічного співробітництва при Світовому конгресі українців та Українській всесвітній координаційній раді. Існують підстави вважати, що діяльність такого комітету може бути спрямована на реалізацію інтеграційних процесів та економічних програм, викладених вище. Одним із напрямів діяльності Комітету може бути залучення підприємців діаспори до комерційної та благодійної діяльності у містах і селах емігрантів «малої Батьківщини» (тобто в місцях, де знаходиться родове коріння сім'ї емігрантів).

Таким чином, економічний та інтелектуальний потенціал української діаспори має достатні можливості для участі в інвестиційному процесі й активізації розвитку економіки України. Однак, реалізація цього потенціалу вимагає активної цілеспрямованої діяльності державних структур та громадських організацій, вдосконалення існуючих економіко-правових умов.

Бібліографічні посилання:

1. Енциклопедія Українознавства / НАН України. Інститут української археографії. – Київ, 1995.
2. Бай Н. Серед українців Америки. Бібліотека журналу Дніпро. – Київ, 1999. № 2. – С. 15-21.
3. Гуменюк А. Г. Співробітництво України із діаспорою США // Науковий вісник дипломатичної академії України. – Вип. 13. – 2008. – С. 76-78.
4. Знаменська М. В. Взаємовідносини громадськості України з діаспорою // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. – 2001. – Вип. 7. – С. 65-80.
5. Киреев А. Международная экономика. Международная микроэкономика: движение товаров и факторов производства. Учебное пособие для вузов. – 1ч. – М. : Международные отношения. 2005. – 320 с.
6. Копець Андрій. Міжнародний міграційний рух населення: теорія, аналіз сучасної структури. Київ, 2004. – 285 с.
7. Зарубіжні українці у сфері бізнесу: Каталог / Автор-упорядник Г. Ф. Новоросюк. – Київ, 2002.
8. Пасічник В. Виклик сучасної міграції: традиції та нові аспекти дослідження // Міграція та толерантність в Україні / За ред. Ярослава Пилинського. Київ «Стилос», 2007. – 191 с.
9. Федоренко В. Г., Гойко А. Ф. Інвестознавство. – Київ: МАУП, 2000. – 245 с.
10. Федоренко С. В. Проблеми залучення іноземних інвестицій і розвиток економіки України // Державний інформаційний бюлетень «Про приватизацію». – 1999. – № 2. – С. 29-34.

Ковач Е. В. Пути привлечения украинской диаспоры к инвестиционному процессу в Украине.

В статье очерчено основные возможности привлечения украинской диаспоры США к инвестиционным процессам в Украине. Детально анализируются финансовые, управленческие и технологические возможности диаспоры с точки зрения экономических интересов Украины, лоббирования представителями диаспоры наиболее важных экономических и политических решений, в парламентах западных стран и международных организациях. Отдельно автор определяет необходимые шаги, которые необходимо осуществить государству происхождения диаспоры с целью привлечения капитала ее представителей, что может стать возможным после проведения ряда мероприятий на общегосударственном уровне. Автор обращает внимание на необходимость решения вопроса о принятии закона, который предоставляет право на получение двойного гражданства тем представителям украинской диаспоры, которые осуществляют инвестирование, работают в реальном секторе экономики, занимаются бизнесом и благотворительностью. Это изменило бы их политический статус, предоставило право безвизового въезда в Украину и возможность пользования на ее территории национальным режимом гражданских правоотношений. Не менее важным, по мнению автора, есть вопрос о возобновлении прав собственности этнических украинцев на национализированное имущество. Реализация указанных мероприятий оказала бы большое психологическое влияние на украинскую диаспору и способствовала бы в ее сфере позитивному отношению к инвестированию капитала в экономику Украины. В свою очередь, в законодательной сфере необходимо подтвердить

гарантии частной собственности и создать механизм ее правовой защиты, обеспечить стабильность правового режима инвестиционного процесса.

Ключевые слова: структурная перестройка, иностранные инвестиции, инвестиционная активность, иностранный капитал, двустороннее экономическое сотрудничество.

Kovach Y. Ways of enlisting ukrainian diaspora to the investment processes in Ukraine.

In the article the main possibilities of enlisting of the Ukrainian Diaspora to the investment processes in Ukraine are researched. Financial, management and technological advantages of the Diaspora from the point of view of Ukraine's economical interests are analyzed in details as well as lobbying of its main economical and political decisions in the parliaments of international organizations and western countries. Separately, the author determines necessary steps which should be conducted by the state of Diaspora's origin with the aim of enlisting the capital of its representatives. This can be possible after implementing a wide range of measures at the national level. The author attracts attention to the necessity of solving the issue concerning the law of the double-citizenship for those representatives of Ukrainian Diaspora who invest, work in the real sector of economy, and are engaged with the business activities and charity work. This, in its turn, would change their political status and give them a right for the non-visa entrance and the right to use on the Ukrainian territory the national mode of civil and legal relations. In the author's opinion, proceeding in the ownership rights of the ethnic Ukrainians for the national property is also important. Realization of the aforementioned measures would make a great psychological impact on the Ukrainian Diaspora and would promote its positive attitude towards investing the capital to the economy of Ukraine. In its turn, in the legislative sphere it is necessary to confirm the guarantees of private ownership and to create the mechanism of its legal protection and provide the stability of the legal mode of the investment processes. In the frame of the structural reorganization of the Ukrainian economy, the issue of the foreign investments is urgent. In most developed countries (United States, Canada, Germany, France, Great Britain) foreign capital became the intensifier of the investment processes. Over the last years this tendency is especially characteristic for the countries of the south-eastern Asia. The amount of foreign investments to these comparatively small countries at the beginning of 90-ties exceeded 20 billion dollars. Success of the economics of China and South Korea are determined by a great amount of foreign investments. Taking into consideration the experience of economy transformation, the process of enlisting foreign investments of Ukrainian Diaspora to the country of their origin is very important.

Keywords: structural reorganization, foreign investments, investment activity, foreign capital, bilateral economic collaboration.

Надійшла до редколегії 01.03.2013 р.

УДК 342. 51(470)

О. Ю. Кондратенко

Института міжнародних відносин Національного авіаційного університету

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ: ВИТОКИ ТА СУЧАСНИЙ СТАН

Розглянуто формування інформаційної політики Російської Федерації у постбіполярний період, спрямованої на посилення державного регулювання як у межах Росії так і на теренах СНД. Особливо акцентовано увагу на законодавчій базі російської інформаційної політики, виробленні концептуальних підходів щодо її реалізації, вдосконаленні інформаційної безпеки та корекції іміджу РФ.

Ключові слова: інформаційна політика, інформаційний простір, зовнішня політика, інформаційна безпека.

Сьогодні існує низка визначень поняття «інформаційна політика», проте всі вони, як правило, зводяться до означення комплексу основних напрямів і способів діяльності держави по одержанню, використанню, поширенню та зберіганню інформації.

По мірі прискорення глобалізаційних перетворень, побудови інформаційного суспільства та виникнення супровідних явищ, пов'язаних із подібними процесами, актуалізувалася проблематика вивчення структури національної й міжнародної інформаційної політики держави. Разом з тим, російський вектор зовнішньої політики, котрий все активніше спрямовується в український бік, підсилює зумовленість вивчення саме інформаційної політики північного сусіда. Боротьба за пострадянський інформаційний простір активно підігривається євразійською ідеєю у контексті прискореного формування відповідних інтеграційних утворень, котрі без України, за словами як російських так і міжнародних експертів, будуть незавершеним проектом. Саме цим здебільшого і пояснюється засилля російських/російськомовних ЗМІ в українському інфопросторі, що зумовлює тим самим його деформацію та послаблює національну інформаційну безпеку. До цього додамо й те, що терміни «єдиний інформаційний простір РФ» і «єдиний інформаційний простір СНД» у різних російських джерелах часто вживаються як синоніми або взаємозамінні категорії.

Зростання наукового інтересу до піднятого питання свідчить розмаїття наукових розвідок останніх років. В Україні російської інформаційної політики торкаються у своїх працях Я. Варивода [4], О. Зернецька [12], А. Луценко [18], М. Ожеван [23], Г. Почепцов [25], М. Руденко [28] та ін. Лєвова частка наукових розвідок з даного приводу представлена російськими вченими: Ю. Авіновою [1], Н. Ненастьяєвою [21], А. Манойлом [19], І. Панарінім [24] тощо. Ось далеко неповний перелік творчого доробку присвяченого інформаційній політиці Російської держави. Звісно у лімітованих рамках статті ми не в змозі більш детально розкрити історію вивчення даного питання, попри все намагатимемось